

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kezelvényében részesít.

A „Nyitlér” rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:
Kézdi-Vásárhelytől: Csik-Szeredában: Székely-Udvarhelytől:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbéó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyitlerek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld” 1883. évi (második) folyamára.

A „Székelyföld” című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlégi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tiszteltetlennel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Az előfizetési pénzek a kiadó-hivatalba és pedig K.-Vásárhelytől a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre, Székely-Udvarhelyre Dr. Kádbéó Ferenc szerkesztőkhöz küldendő, vidékről legcélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

Van-e oka az agrár mozgalomnak?

Nem régiben olvastam valahol ezen, nekünk földműveléssel foglalkozó székely embereknek valóban sokszorosan megszívlelendő sorokat: „Ha valamenynyí társadalmi osztály tönkre van téve, azokat a földművelő néposztályból meg lehet újítani; csak egyedül a földműves-osztály nem pótolható a társadalom bármely más eleméből sem.”

Pedig, fájdalom! az újabb időben, habár egy kis mozgalom látszik is a

földművelés körül, vajmi kevés az azon ügy nagy fontosságához képest, mely nemzeti és társadalmi életünket oly közelről érinti, ha csak futólag is megtekintjük azt az óriási hanyatlást, mely társadalmunk amaz alapelemét, a mezzei gazdasággal önállóan foglalkozó és hivatásszerű néposztályt vagyoni tekintetben az utóbbi tizenhat év alatt sújtotta.

Megmenteni ama néposztályt, melyből már a fentebbiek szerint is a társadalom bármely más eleme — önmagán kívül — pótolható, elég komoly, megszívlelendő ok az agrár mozgalomra.

Avagy az agrár mozgalom jogosultságát azokkal szemben, kik azt tagadják, vagy hideg közönyükben az iránt érzéketlenek, megmutatandók, legyen szabad utalnunk a telekkönyvekben a birtokváltozások jegyzékére, a telekkönyvek teherlapjaira, a pénzintézetek követeléseire és váltótárczáira, s bárki látni fogja: van-e ok az agrár mozgalomra, s meggyőződést fog szerezni arról, hogy mily alappal bír azon állítás, mely szerint két évtized múltán tönkre lesz téve a földművelő néposztály, a társadalom ezen alaptényezője, s a földművelő néposztály birtoka mind ki lesz sajátva a nagy tőke által s kiterjedő üzemmél nagy földbirtokok lesznek szervezve — tulajdon nélküli bérlő- s napszámos-osztály mellett.

A „Pester Lloyd” 1882. évi aug.

hóban azt mondta, hogy a zsidó elem van hivatva megmenteni a magyar társadalmat. De ki veheti tőlünk rossz néven, ha a mindennapi tapasztalat alapján épen az ellenkezőről győződünk meg, ki kell mondanunk, hogy a zsidó elem minden egyéb, de nem hivatott megmentő eleme a magyar társadalomnak? Nem vagyunk barátai a recriminációnak, sőt helytelenítjük azon antisemitizmust, mely a zsidó polgártársak ellen durva tettelegességre engedi magát ragadtatni, vagy bármily módon a keresztény felebaráti szeretet határát velük szemben túllépi; sőt azt mondjuk, hogy az nem is antisemitizmus, a mi ellenük dorongot ragad, hanem vad erőszak.

Mi, az agrár mozgalom hívei, nem akarunk rontani, erőt és vért elpacsékolni, hanem építeni, e haza minden lakóját a magyar társadalom alapeleme, a földművelő néposztály hivatásszerű működésének előmozdításában összpontosítani, szóval, hogy e hazafias munkából ne legyen kizárva senki, de ne is vonja ki magát abból senki.

De mivel tudjuk, hogy a mai napon Pesten 80.000, azaz: nyolcvanezer zsidó követeli a magyar kereskedelmet; hogy ma zsidó nélkül a szegény földművelő még egy tehenet sem tud vásárolni; hogy egyes ember egy vér, erkölcs, vallás és ezeréves gyakorlat kötelekeivel szorosan egybefűzött szívós társaság

ellen mit sem tehet; hogy még a francia bank sem volt képes a zsidó pénzhatalomnak sikeresen ellentállani; hogy mint a delej a vasat, úgy szívja magához a nemzeti vagyont a zsidó elem, mely nem termel, nem produkál, hanem csak értékesíti mások véres verejtékét a maga hasznára: tehát nekünk földművelő néposztálynak ezen tényekkel okvetlenül számolnunk kell.

Ma sürgetnek kereskedelmi, váltó-, erdő-, vízjogot stb., de agrár jogot vajmi kevesen sürgetnek, a mi pedig sürgetendő lenne.

A pesti tőzsdén vehet valaki száz-ezer forint aranyáradékot a nélkül, hogy egy krajczárnyi különilletéket fizetne az államnak; de nem vehet senki széles e hazában csak egy talpalatnyi földet sem, hogy különilletéket ne fizessen utána. Itt kérdezhetné akárki, hogy hol van az arány, hol az igazság? A józan, a higgadt agrariusok nem akarnak ezzel szemben egyebet, csak hogy legyen egy olyan jogalap, melyen a földművelő néposztály maga magán segíthessen, mint a zsidó a tőzsdén az ő pénzével; hogy legyenek agrár törvényeink, melyeknek alapján gazdálkodhassék és a vérén szerzett s évenkénti adójával ezerszeresen megvásárolt hazai földet sikeresen megmunkálhassa.

Habár — mint minden igaz népbárát tudja — mindent egyszerre elérni nem is lehet s a tulterheit kisbirtokot

A „Székelyföld” tárczája.

Nagyajtai malom.

(Ballada.)

Nagyajtai malom,
Kerekid nem állnak! . . .
Nappal a garaton
Fehérlisztű búzát,
Éjjel, egész éjjel
Szerelmet jártatnak.
Kell a liszt kalácsnak,
Szerelm az özvegy
Barna molnárénak! . . .
Éjféltkor, éjféltkor:
„Kocozzintunk, menyecske!
Jere, tubarózsám, dobogó szívemre!”
„Csak mostoha lányom
Feküdnék egyszer le!
Feküdnék az ágyba,
Agyból, Isten adja,
Hideg nyújtópadra!”
„Hűd ősi szellő
Kérde kiúnt a lánytól:
Mért könnyezel lelkem,
Mért líheg úgy kebled
Bánattal elteltén?
— Azért könnyezem én,
Azért reped kebled,
Mert édes apámat
Nyáron eltemettem! —
Zúg a malomkerék,
Tájtézik a hullám:
En temettem őt el,
Örvényembe hullván! . . .
Benn csak úgy nevetnek,
Sugva turbékolnak:

„Csak többé ne látnám
Képét leányomnak!”
Nem is látod többé! . . .
Sohajt a gát alja:
En édes leányom,
Szöke rózsaszálom,
Jere az ölembe
Forró az én karom,
Puha az én keblem,
Jobb, ide fekszel le! . . .
Kialudt a gyertya,
A kerék megállott;
Te, gyilkos menyecske,
Verjen meg az átok!!

B. S.

A visszatért.

(Elbeszélés.)

Irta Deák Géza.

(Folytatás.)

Pár percnyi kölcsönös hallgatóság után végre az ifjú nyájasan üdvözlővén a fiatal hölgyet, kellemes hangon törte meg a csendet:

— Valóban nem adhatok eléggé hálát a szerencsés véletlennek, hogy kora reggeli barangolásom után most, midőn azt hívém, hogy el vagyok tévedve, ily kellemes módon gondoskodott rólam; engedje meg nagyság egyszersmind bemutatnom magamat, — folytatá szerényen az ifjú, mialatt udvariasan hajlítá meg magát — én Tölgyesi Elemér földbirtokos vagyok.

— Nemde a szomszéd Tölgyesfalvában lakik kegyed? Ha jól emlékszem, atyámtól hallottam e nevet — szolt Ilona, meglepetésből magához térve.

— De igen — viszonzá az ifjú. — Így bizonyára kegyed kedves atyja előtt, úgy hiszem, talán nem leszek egészen ismeretlen; atyám nagyon sokszor beszélt nekem kedves atyjáról.

— Ugy jöjjön, kérem; atyám nagyon fog örülni, ha barátjának fiát is megismerheti.

Az ifjú épen nem ellenkezett, sőt a legnagyobb szíveséggel és örömmel tett eleget a barátságos meghívásnak, s miután a leölt özet jelenleg magával nem vihetett, feltevé egy fa kiálló ágára.

— Diána! Tigris! előre! — szolt az ebekhez, melyek vidáman ugrándoztak a leölt állat körül s meglepően engedelmességgel az ifjú parancsának, követték őket. Rövid idő múlva már a kertben voltak. Az öreg Zalátnay ép a verandán volt, hatalmas füstöket eresztve nagy tájtékipipájából, midőn a közeledőket megpillantotta.

Mikor beérkeztek, az öreg az ajtóban várta őket és egy hatalmas „Isten hozott!”-tal üdvözlölte az érkezettet, miután Ilona bemutatta.

— No ez derék! — szolt az öreg. —

Atyád egyike legjobb pajtásaimnak és téged még nem láttalak soha; talán meg sem látlak, ha a véletlen szerencse ide nem hoz! de már hiszem, hogy ezután gyakrabban találkozunk, mint eddig — tette hozzá tréfásan.

A társalgás kezdetben egyhangú volt, mint félig ismeretlen körben szokott lenni; de csakhamar vidámmá és zajossá lett, midőn Ilona, Elemér kérésére, pár darabot eljátszott, melyek Elemér egészen áthatották, úgy, hogy kénytelen volt önmaga előtt beismerni, hogy régen, de nagyon régen nem volt rá zene ily hatással.

Az idő gyorsan telt. Elemér jónak látta távozni, nehogy hosszas kimaradása által atyjának aggodalmát okozzon. Csakhamar — szabadkozása daczára is az öreg Zalátnay fogatán — gyorsan haladt Tölgyes felé.

Sötét éj volt, mikor haza érkezett, s ámbár Vámostól Tölgyes jó három órára volt, mégis csak pár percznek tetszett az egész ut. Gondolatai mindig a kedves új ismerős körül lebegtek. Azok az érzéssel eljátszott darabok még mindig fülében csengettek.

II.

Napok és hetek gyorsan teltek egymás után. Mondani sem szükséges, hogy Elemér ezalatt a Zalátnay-családnál gyakori vendég volt. Minden vadászati kirándulása ren-

sem lehet már megmenteni, de annyi méltányos és könnyen kivihető volna törvényhozási és közigazgatási uton is, hogy törvényes védelem alatt alakításának földművelő-szövetkezetek, erkölcsi testületek jogaival felruházva; a föld-birtok fogalma a helyi viszonyok szerint határozottassék meg; állapítottassék meg a szövetkezetek részére, hogy mennyire terhelhető meg az egyes birtok; alakítottassék számukra állami felügyelet mellett külön hitel- és biztosítási intézet; szabályoztassék a végrehajtási, örökösödési, az illetőségi, a szegény- és katonai; akadályoztassék meg az ily birtok korlátlan felosztása, és módítottassék elő a szükségesnek látszó javítás.

Ennyit a magyar földművelő néposztály, mint társadalmunk alapeleme érdekében — nem a jelenleg érvényben levő, hanem új törvények mellett — csak lehet kívánni. Itt volna az ideje, hogy a hivatott tényezők hazafias jóakarattal tömörüljenek ezen égető kérdés megoldása érdekében. A baj fel nem ismerése, vagy a hanyagság veszélyes dolog lenne, mert már az elmondottakból is eléggé világos, hogy megvan mind a célja, mind az oka az agrár mozgalomnak hazánkban.

S z e m l e.

A képviselőház, melynek harmadik ülésszaka e hó 23-án nyitott meg, a megalkulás után alkalmasint zajos jeleneteknek lesz színhelye. Kétséget sem szenvedhet, hogy a zsidókérdés és a horvátügy a megalkulás után az első érdemleges ülésekben szönyegre kerül. Minthogy pedig olyan kérdések, a melyeknek kapcsán az említett kérdéseket fejtegetni lehetne, egyelőre nem lesznek napirenden, a zsidókérdés, valamint a horvátügy interpelláció alakjában kerül szönyegre. Szeiffert főügyési helyettesnek a tiszta-eszlári pörben követett magatartása miatt készülnék interpellálni, de ha ez interpelláció el is marad, a zsidókérdés mégis szönyegre kerül.

A vasárnapi munkaszünet kérdése, melyben egyetemen, testületek, törvény- és iparhatóságok intéztek felterjesztést a kormányhoz, az ipartörvény revíziójáig függőben tartatik s csak ennek szönyegre kerülésével fognak a megoldás iránti tárgyalások az érdekeltektől miniszteriumok között megindítani.

Zendülés Horvátországban. A rendzavarásról semmiféle hivatalos hír sem érkezett és a hírlapok sem közölnek semmi újabbat

desen Vámoson végződött; az öreg Zalatnayék örültek a gyakori látogatásnak, mert mindig egy kellemes délutánt töltöttek el.

Elemér nagyon ügyesen és érdekesen adta elő tapasztalatait, melyeket utazásai alatt gyűjtött, és a kis család rövid időn egész háznak tekintette őt, úgy hogy hosszabb kimaradásának okát az öreg Zalatnay mindig számon kérte.

Elemér és Ilona között az ismeretség csakhamar benső barátsággá fejlődött. Zalatnayék gyönyörködve nézték a fiatalokat; csak az öreg Tölgyesi komorult el néha, midőn tekintete a boldogságtól ragyogó fiatalokéval találkozott.

Ha az öreg Zalatnay figyelemmel kísérté volna barátját, bizonyára észrevette volna azon szórakozottságot, mely olykor olykor erőt vett rajta; okvetlenül fel kellett volna fedeznie, hogy szívét valami nyomja, hogy nem osztózik gyermeke boldogságában oly mélyen, miként ő.

Régóta ismerte ő már Tölgyesit; ott volt ezelőtt 25 évvel, mikor menyegzőjét ülte; gyakori vendég volt házában azután is, míg egyszer, mitem mondvá senki ismerősének, visszavonult nejével, ennek tölgyesi birtokára. Hogy mi történt aztán barátjával, nem hallott semmit fölöle mindaddig, míg ő is visszavonulva pályájáról, Vámosra nem jött. Ekkor hallotta, hogy Tölgyesinek neje mindjárt házasságuk negyedik évében

e tekintetben, csupán a lefolyt zavargásokról írta. A mozgalom mindenütt teljesen lecsillapult; némely vidékről már a katonaság is visszavonott. Hír szerint a magyar országgyűlésen megjelenő horvát képviselők köre f. hó 26-án vagy 27-én értekezletet tart Budapestben. Pejacevich gr. és neje elutaztak Zágrábból.

A csángókról a Pancsován megjelenő „Végvidék” következőket jelent: A csángó telepítvények orvosának legutóbbi jelentése szerint az egészségi viszonyok nem változtak. A beteglétszám most is oly nagy, mint volt eddig. A váltóláz ugyan csökkent, de vérhas nagyobb számmal fordult elő. Az orvos a jó ivóvíz hiányát nagy kalamitásnak mondja, s ennél fogva néhány nyilvános, mely kutnak ásását mulhatatlanul szükségesnek tartja. Különben a csángó magyaroktól a nép most sem feledkezik meg. Végh Aurél, pécskai kincstári jószágigazgató is közelebb itt járt, hogy a harkályi és a gyorok-hegyléti kincstári birtokokra telepítendő csángók ügyében Gromon Dező kormánybiztossal értekezék. A harkályi telepítés lehetőleg még ez őszön meg fog történni, a gyoroki és kovasinczi azonban csak tavasszal, miután a télre lakóházakat, illetőleg kunyhókat nehezen és sok költséggel építhetnének itt a csángók. Tavasszal azonban a telepítést okvetlenül kellő időben szándékozik az ez ügyben buzgólkodó jószágigazgató végrehajtani és pedig igen méltányos és kedvező feltételek mellett. — A nagy-györgyfalvai csángók helyhatósági biztosa, Vízkeleti Gusztáv, — mint az „Orsz. Ért.”-nek Nagy-Becskekről írják — lemondott állásáról s lemondása Gromon kormánybiztos által elfogadtatott. Vízkeleti is abból az okból mondott le, a miből másik tisztára, Baróthy, volt gyurgyevői helyhatósági biztos, hogy t. i. a reá bizott teendőknek nem képes megfelelni. Ugy hírlík, hogy utódaul a pancsovai járás érélyes segédszolgabírája, Jankó Ágoston van kiszemelve.

Brassóbol írják: Az Erdély és Románia közti határvonal rendezési munkálatai az idén nem fognak befejeztetni. A román bizottsági tagok, a havasokon beállott rossz időjárás következtében lemondtak a munka tovább folytatásáról, s dacára a magyar bizottsági tagok marasztalásainak, részint Bécsbe, részint Svájcba távoztak, hogy fűradásos munkálkodásuk után nyert szabadságidejüket élvezzék. A bizottsági tagok közül csupán az elnök Bélydy kormánybiztos és Fabini ezredes vannak még együtt, kik a megállapított határvonalrész térképi-feldolgozásával vannak elfoglalva. A határvonal végleges rendezése e szerint csak a jövő évben fog eszközöltetni.

A zsidókérdés.

(Folytatás.)

Ezeknek előrebocsátása után lássuk, miért lett a nemzetet oly mélyen érdeklő zsidókérdés újabbán élére állítva. A nép szavának nagyobb események alkalmából nagy fontosságot szoktak tulajdonítani; már pedig alig van országrész, melyben a

elhunyt, egy életrevaló gyermeket — az akkor még csak egy éves Elemért — hagyva maga után árván.

Ennyi év elmúltával csak most látta újból, midőn Elemérrel együtt eljött Zalatnayékhöz.

Az akkor dőlczeg termetű férfira most nem lehetett rá ismerni; sőtét fűrtel őszbe csavarodtak, barnapiros arca sápadt és beesett lett, szemei pedig, melyekből egykor a bátorság sugárzott, most elveszték fényüket.

Zalatnay bámulta e nagy változást, de sokkal gyöngédebb volt, semhogy belátott okok iránt kérdezősködött volna.

„Az idő vasfogja mindent megemészti.” — szokta mondani Tölgyesi s ennél több felvilágosítást nem kapott tőle senki, bármiként akart volna is.

A kis család a kertben volt; a három öreg a fenyvek alatt ült, Elemér Ilonával a kertnek az erdő felé vezető ösvényén sétáltak.

A nap még egyszer visszatekintett a hegyek ormáról, bucsu-sugarait küldve a gondtalan fiatalokhoz; aztán eltűnt, hogy folytonos utját tovább folytassa. A hívős ősi szellő suttogva sietett a lombokon át, csókjaival halmozta el azokat s egy-egy sárguló levelet pajzánnal kapott el s ragadta föl a magasba.

— Nemde, meglepő a természet szépsége? ... — szölt Elemér — meglepő és

zsidókérdésre nézve ne nyilatkozott volna a nép szava. Régóta nyög e szegény munkás nép azon nyög alatt, melyet az ő érdekeit egészen félreismerő zsidó-emancipáló törvényhozás szötte a nyakába. Csak alkalom kellett arra, hogy kitörjön keble, mint a Vezuv. A nyiregyházi ítélet elhangzása óta pedig — nem az ítéletért, hanem a zsidóság henczege, hetykélkedése, fejének fennhordása, szóval dölyfös, kihívó magaviselete által — provokálva volt a nép. Emlekeznek olvasóink, hogy a felzudult nép a tapintatlanul diadalútat járt Scharfok diadalkocsiját megdobálta. Egy zsidó pedig 30—40 munkás előtt henczegeve mondá: „Most már igazán szomjazom a keresztényvért.”

A tapintatlan henczege mindig provokál. Zala-Egerszegen a zsidók megverték egy keresztényt, egy fiatal zsidó rálvöl-dőzött a futókra. E miatt folyt a vér Zala-Egerszegen.

Sajnálattal és undorral fordulunk el mindazoktól, kik azzal akarnak ezen henczező kihívás dacára antisemitizmusuknak kifejezést adni, hogy a zsidókat kirabolják, vagy ablakaikat betörik; habár a rablásra vetemedő nép félre van vezetve vagy is az ügyre nézve nincs felvilágosítva, az antisemitizmusnak már az elmondottak alapján és mint az alábbiakból is kitetszik, bárhol s bármely alakban üsse fel fejét, megvan a maga közös oka.

A jogos ok az, hogy a kereszténység emancipálni törekszik magát attól a bénító nyügtől, békétől, melybe a zsidóság a törvény védszárnyai alatt verte. Csak a közérületnek adunk kifejezést, midőn nem tagadjuk el, hogy az antisemitizmus, különösen mióta a nép a jobbság alól felszabadult s gazdálkodásában szabadjára van hagyva s az uzsora tönkérdek családot tönkre tett, általánossá lett.

Az antisemitizmus a százezernyi koldusbotra jutott családok kebelében megszületett, midőn a koldusbotra jutás keserűségét a zsidó uzsorások, meg a zsidó kereskedők azoknak emlékében hátrahagyták; midőn a nép saját vérért pusztulni, a zsidót pedig gyarapodni látván, a törvény nem volt elég erős, hogy vagyonának szétbomladosát megakadályozza.

A közelmúlt években, midőn mindenfelé hatványozott erővel indult meg a nemzeti politika áramlatai s úgy a nagymérvű magyarosodási, mint a gazdasági újjászervezkedés útjain méltó elégtelenséget keltett az, hogy a zsidóság nagy zöme még mindig nem eléggé hozzáférhető a magyar ügynek és a magyar államiság érdekeinek s hogy vannak köztünk nagy dif-

mégis oly elszomorító! Minden lehulló levél, elhervadt virág a mulandóságra emlékeztet ... A mi ezelőtt pár nappal még az élet hirdetője volt, most ... lehullt az élet fájáról ... Ki tudja: vajjon az elszáradt levelek zizegése nem azoknak halálájdalmáról panaszol-e? ... vagy a földmívelő bus melodiája nem a természet halála feletti gyász-zenét képviseli-e? ... Vagy talán az újraébredés feletti örömmek adnak kifejezést e titokzatos nyelven ... Mennyivel boldogabbak vagyunk mi, kiknek egy hosszú életet adott a teremő, melyet átélünk, szeretve és szeretettve egy anyagi nő által! — folytatta kis szünet után, mélyen szemébe nézve Ilonának, miközben gyöngéden szorítá meg kis hófehér kezét.

Ilona elpirult Elemér szavaira, szíve hangosan dobogott, midőn Elemér gyöngéden ölelte keblére s szerelemittasan csókoltá meg rózsaszínjét.

A hold ezüst sugaraival övezte körül a szerelmeseket. Az elsuhanó szellő még egyszer utána susogta Elemér végső szavait: „Szeretlek ... imádlak!” — és a két szerető szív a természet örök templomában, a csillagok myriadjai előtt esküdött egymásnak örök szerelmet ...!

(Folytatása köv.)

ferenciák, melyeket az emancipatio óta már rég ki kellett volna egyenliteni: akkor támadtak az első hangok, hogy a zsidóság beolvadási processusa nagyon, de nagyon lassu léptekkel halad s az eddig folytatott uton kívánt eredményhez jutni nem lehet. A zsidóság jónak látta makacsul védni régi helyzetét, ennek pedig a nemzeti közvélemény nagyobb és nagyobb arányokban állott ellent. S így megszületett nemcsak egyéni, hanem társadalmi szempontból is az antisemitizmus. Eszébe jutott kinek-kinek mind az a sok fájdalmat okozó baj, melyet neki életében egy-két zsidó majd uzsorával, majd az őt megkárosított versenynyel, majd a zálogjogilag lefoglalt vagyon és birtok igaztalan módon való elmesterkedésével előidézett. A sok keserű emlék, a kapzsiság, a tulságos élelmesség és gyakori visszaélések folyton táplálák az oppositiot. Ebből keletkezett az antisemitizmus.

(Folytatása köv.)

210.—1883.

g. egyes.

Jegyzőkönyv

a csikmegyei gazdas. egyesület igazgató választmányának 1883. szeptember hó 12-én Becze Antal egyesületi elnök vezetése alatt tartott üléséről.

(Vége.)

8. Titkár jelenti, hogy a cs.-szentmártoni és csikszederai vidéki kiállítási bizottságok működésüket megkezdették. — Tudomásul vétetvén, a többi vidéki bizottságok megszüretetteti határozatnak.

9. Titkár bejelenti új tagokul László Pétert és Székely Ferenczet Delnéről, — mindkettő évdiás. — Tudomásul vétetvén, a tagok névjegyzékébe felvételök elhatározatik.

10. Olvastatik az Erdélyi gazdasági egyesület Igazgató választmányának f. hó 9-ről 1471. szám alatt a nagyenyedi tárlat ügyében egyesületünkhöz intézett megkezeése. — Igazgató választmány köszönetet veszi tudomásul társegyesület felhívását, azonban mivel épen mi is hasonló tárlat rendezésével vagyunk elfoglalva, sajnálatul a tárlaton nem jelenhetünk meg. Egyébíránt egyeseket a tárlaton leendő megjelenésre kollegiális buzgósággal fogunk serkenteni. Egyesületünk képviselésével Márton Ferencz igazg. választmányi tagot bizza meg igazgató választmányunk, miről a tárlat rendező bizottsága elnökség által értesítendő lesz.

11. László Ferencz tisztel. titkár, a karcsfalvi gazdaságban tagok gyűjtésével megbízott, bejelenti új tagokul: Murányi Kálmán, Fejér Antal, ifj. Karácson János, id. Karácson János és Krausz Márton évdiás; Fuér Gergely, Kristály Márton, Kedves István, Bara János, László Lajos, Bara Albert, Suritsa Gáspár, Albert János, id. Márton János, Dobos János, György János, Kurkó Albert, Krausz Mihály, Bereczk Antal és Karda Pétert pártoló tagokul. — Tudomásul vétetvén, titkár felhívatik, hogy illetőket a tagok névkönyvébe felvegye.

12. Deák Ignác — titkár nevében is — jelenti, hogy a kolozsvári tenyészállatkiállításra egyesületünk küldötté — ő és titkár — azon figyelemben részesültek, hogy a bíráló bizottságokba választattak be s ezen megbízatásuknak meg is feleltek; mit addig is, míg eljárásukról utasításukhoz képest írásbeli jelentésüket beterjeszthetik, tudomásul vétetni kér. — Öröndetes tudomásul vétetik.

Több tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárja.

A jegyzőkönyv aláíratik és hitelesítettik.

K. m. f.
Becze Antal,
egyes. elnök.

Nagy Imre,
egyes. titkár.

A madéfalvi emlék ügyében.

Csik-Szereda, 1883. szept. hó 16.

Az ezen ügyben tett felszólalásom alkalmat adott igen tisztelt Becze Antal alispán urnak egy állítólagos tévedésem helyreigazítására, mely, ha valóban fennforogna, nem kevesebbet jelentene, mint hogy én akaratom ellenére és öntudatlanul a hivatalos pénzkezelés miatt valamely rejtett vádat emeltem, és a mit én, ha megtörtént volna, kötelesemnek tartanék nyilvánosan azonnal jóvá tenni. Ezen tévedést azonban s még inkább az ezen tévedésnek tulajdonított s a hivatalos pénzkezelés körüli hanyagságot illető mindennemű insinuatit a

felszólalás határozottsága feltétlenül kizár. Legyen szabad a további félreértés kikerülése végett a felszólalás idevonatkozó részét kivonatosan reprodukálni, a miből kétségtelenül világos, hogy: a midőn a felszólalás idezi a „homályos“ pénzalap gyanúját, mihez „compromissio“ nélkül gyűjteni nem lehet; midőn kimutatja, hogy ezen gyanu másra nem, csak a gyűjtőkre vonatkozhatik, kiknek, miután a megvétől rendesen távol voltak és vannak, meg kellett azzal elégedniök, hogy az időnkint gyűjtött összeget pénztárba tegyék, de sem alkalmuk: hogyan és mikor, sem az, hogy kinek jelentést tegyenek az elhelyezés és kezeléssel — nem volt; midőn ráutalt, hogy a közönségnek lett volna feladata ez alapot gondjaiba venni és dacára ennek, a tisztelt alispán ur előtt senki sem akadt a megvényben, ki magának az alap hollétéről tudomást szerzett volna, ki a pénztárnál betekintette volna az adatokat, kijegyezte és nyilvánosságra hozta volna, s így megnyugtatta volna a közönséget, hogy az illető alap nyilvános pénztárban kezeltetik, miről az illetőkön, kik érdekelve voltak, a nagy közönség közül senki sem tudott semmit, azzal nem is törődött máig, hanem igen is nem átalotta a közönség a fentebbi gyanu alakjában a gyűjtők erkölcsi reputációján csorbát ejteni s egy őt kizárólag terhelő erkölcsi kötelesség iránti minden tartozást ezen, nem is a legtisztességesebb módon róni le; mondom, a felszólalásból átvett s az ezekben ismételt pénzkezelés eddigi rendszertelenségében megállapíthatni véltem teljes joggal a közönség hanyagságát és méltán tettem ezért felelőssé annak cynicus közönyét. A közönségnek a pénzalapot illető tájékoztatásáról lévén tehát szó, sem figyelmetlenség, sem a rigorositás nem imputálhat a felszólalásnak egy oly tévedést, mely a felszólalás keretén kívül eső, semmi vonatkozásban nem álló hivatalos működés és közegek elleni gyanúsításra, vagy félreértésre adhatna alkalmat.

A felszólalás annyira világos volt, hogy a helyreigazított tévedést határozottan kizárja, sőt még azt sem engedhetem meg, hogy lehetséges volna abból ily kértelműséget kiolvasni. Meggyőződésem szerint az erkölcsi tisztesség elleni tévedés annyi, mint öntudatos rosszakarat; ez pedig távol volt és lesz tőlem mindig, mert sokkal nagyobb bennem a hivatalos eljárás iránti tisztelet és méltánylat, semhogy azzal szemben oly könnyelmű tévedésbe eshetném, mely gyanúsításra vezet; másfelől pedig van elég erkölcsi bátorságom, hogy ha okom van gyanúsítani, azt ne ily tévedés leple alatt, hanem nyíltan tegyem.

Mindezeket a helyreigazítás után a hivatalos pénzkezelést közvetítő közegekkel szemben kijelenteni kötelességemnek tartom.

Győrffy Gyula.

A kézdivásárhelyi „Erzsébet“ leány-árva-ház közgyűléséből.

Elnöki megnyitó.

Mint a folyam színén futó habok, oly gyorsan tűnnek el egymásután az idő egyes részei. Hiába való törekvés volna kimutatni akarni minden napnak elvégzett munkáját, minden órának leszakasztott virágát; lázas sietséggel dolgozzunk bár, mégis sebesebben halad az idő s vele az általános művelődés, mint munkánkban mi, s ha komoly igazságérzettel itéljük meg helyzetünket, mindig csak azt kell bevallanunk magunknak, hogy hátra maradtunk. Tekintsünk szét az országban! csak mióta együtt nem voltunk is, feltűnő előhaladás mutatkozik mindenfelé. Különösen az ipar fejlesztésében és fejlődésében a nemzet valóságos villanyos erővel mozog. Isten intése ez, tisztelt közgyűlés, hogy a nemzet vérebe hasson be, életében emelkedjék öntudatos erőre az iparkodás szelleme, mely képessé teszi arra, hogy a futó időt sikerrel használja fel, hanem egy percet is elveszni ne hálj a mely — természetesen folyólag — alapja lesz a nemzet vagyamosodásnak, az által leendő függetlenségének, benső erejének s külső tekintélyének.

Hathatós figyelmeztetéssel szól az időnek ezen intése hozzánk is. Ugy kell rendeznünk ezen intézetet, hogy itt a növédek lelkebe célzatosan beültetessék,

gondosan kifejlesztessék, élővé válják, erőre emelkedjék, vérből átmenjen, természetüket áthassa, jellemükben felismerhető legyen az iparosság, a hasznos iparkodás szelleme, melytől vezetettve, ők — bármi pályára lépnek, akárhol foglalnak állást az életben — szakadatlan munkában élni, minden pillanatot hasznos foglalkozásra fordítani, nemcsak el nem veszteni egy percet is, de minden percéből hasznos előmenetelt venni törekedjenek, szeressék s ebben keressék s leljék örömeiket. Természetes, hogy az értelem képzése és a jellem gondos fejlesztése mindenütt elől megy; mert értelmesség és jellem nélkül, bárki is legyen az, semmit sem ér.

Ilyen gondolkodás vezetett engem, a mióta innen távol, különböző vidékeken járva, törekedtem intézetünk jövője felett. Minő lépéseket tettem ezen irányban s a Mindenható szent kegyelme áldásával minő eredményre vezértelte azokat, arról majd külön előterjesztés fog szólni. Most csak azt akartam, hogy felhívjam becses figyelmüket a tárgyra, melybe magamat beleéltem s szavaimmal buzdítólag hassak a közgyűlés tagjaira, hogy új erővel ébredjen fel itt e jótékony intézet iránti szeretet, annak gyarapodása iránti forró vágy, s kik most körülálljuk azt, Urunk, Királyunk szép jelszava szerint „Egyesített erővel“ legyünk készek megtenni mindent annak javára, virágzása előmozdítására.

Midőn erre készséges jóindulatukat ismételtén is felkértem, a hatalmas Isten segítségéért való forró könyörgés mellett a gyűlést megnyitottam nyilvánítom.

Titkári jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

A háromszékmegei „Erzsébet“ árva-leány-nevelőintézet életében a lefolyt év alatt fölmerült figyelemre méltóbb intézkedések és nevezetesebb eseményekről bátor vagyok tiszteletteljes jelentésemet megtenni, előre bocsátván, hogy miután az év folytán gyűlések nem tartattak, e jelentéshez az adatokat Nagy Károly intézeti igazgató ur volt szíves rendelkezésemre bocsátani. Nekem tehát nincs egyéb teendőm, mint ezen adatokat egyszerűen előterjesztani. A ma meggyőződést merítheti ezekből a közgyűlés, hogy — habár az év folytán gyűlések nem tartattak is — azért az intézet ügyei nem csak nem szüneteltek, hanem az illető közegek, s főleg lankadatlan buzgalom elnöke és őrszelleme méltóságos báró Szentkereszty Stephanie ur hölgy részéről folyvást a legéberebb figyelemmel kísértettek s érdekeinek megfelelőleg minden téren a lehető legjobb elintézt nyerték.

De beszéljenek helyettem az adatok.

1. A közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumhoz a portómentes levelezhetőség tárgyában felterjesztett kérvényünkre kedvező válasz érkezett, a mennyiben megengedett, hogy hivatalos testületekhez portómentes leveleket küldhessünk.

2. Az ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztett kérelmünk szintén kedvező elintéztést nyert; ugyanis az intézetünknel létesítendő ipartanulmányhely berendezési költségeinek részben való fedezésére 810 ftt államsegély utalványoztatott.

3. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, habár leiratában megtagadta az államsegélynek 2000 ft-ra való felemelését, mindazonáltal elnök báróné ő méltósága buzgó utánjárása folytán sikerült megnyerni a miniszter ur azon ígérését, hogy az 1882/3. tanévre kiutalt 1500 ft államsegély mellé még ez évre 300 ftot, a jövő évre pedig a kért 2000 forintot teljesen ki fogja utalványozni.

(Folytatása következik.)

Kiállításunk.

A csikmegei gazdasági egyesület által Gyergyó-Szentmiklóson 1883. év október 7-étől 14-éig rendezendő állat-, termény- és ipar-kiállítás programja:

Október 6-ikán: Ismerkedési estély Laurenczi vendéglőjében.

Október 7-ikén:

1) Délután 9 órákor Becze Antal, egyesületi elnök, a városház nagytermében a kiállítást ünnepélyesen megnyitja.

2) Az állatbírálo-bizottság működését megkezdvén, délután 4 órákor a bírálat eredménye kihirdetettik s a díjak kiosztatnak.

3) 5 órától 6-ig a gyó.-szentmiklósi „Önkéntes Tüzoltó Egyet“ diszgyakorlatot tart.

4) 8 órákor estély Laurenczi nagytermében, — a „Szegény tanulókat segélyező Egyesület“ javára.

Október 8-dikán: reggel 9 órákor alakuló gyűlést tartanak a termény- és ipar-osztályt bírálo bizottságok.

Október 13-dikán: ingyen-nap,

melyen a kiállítást mindenki díj nélkül látogathatja.

Október 14-ikén:

1) Délután 9 órákor gyűlést tartanak a termény-, ipar- és vegyes bírálo bizottságok, melyen a bírálo-jegyzőkönyvek aláíratnak és hitelesítettnek.

2) Délután 4 órákor gyűlést tart a kiállítási bizottság, melyen a bírálatok eredményei ünnepélyesen kihirdetettnek s a jelen levő jutalmazottaknak a jutalmak kiosztatnak.

3) Délután 5 órákor a kiállítási bizottság elnöke a kiállítást bezárja.

A kiállítás mindennap délelőtt 9 órától délután 5 óráig nyitva áll.

A bírálo-bizottságok bírálata ellen nincs felelősség.

A bírálo-bizottságok működése zártkörű.

Kiállító azon osztályban, melyben kiállított, bírálo nem lehet.

Kiállítók azon osztályt, melyben kiállítottak, egyszer, egyesületi alapító, rendes és évdíjas tagok pedig mindenik osztályt állandóan ingyen látogathatják; mások osztályonként 10 kr belépő-díjat fizetnek.

A kiállítási tárgyak a látogató közönség műveltségének oltalmába ajánlatnak.

Belépő-jegy nélkül senki sem bocsátatik a kiállítási helyiségekbe, miért is a kiállítók felkéretnek, hogy ingyen belépő-jegyüket — ha lehet, előre — a kiállítási irodában vegyék magukhoz. — Egyesületi tagok jegyeiket a kiállítási irodában vehetik át.

Belépő-jegyek a kiállítási irodában válthatók.

Nétalan felmerülő panaszok a kiállítási irodában jelentendők be.

Gy.-Szentmiklóson, 1883. szept. 16-án.

Orel Máté, Péter Lajos, kiállítási elnök, kiállítási jegyző.

Meghívás.

A kézdivásárhelyi oltáregyletnek folyó évi szeptember 23-án délután 1 órákor K. Vásárhelyt a kantai gymnasium nagytermében közgyűlése leend, melyre az érdeklődők tisztelettel meghívattak.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Számadás beterjesztése és átvizsgálása.
2. Tudósítás az egyet életéről.
3. Pénzkezelés módjának elintéztése.
4. Alapszabályok némely pontjainak módosítása.
5. Számvizsgáló bizottság kinevezése.
6. Több más folyó ügyek és indítványok.

Zágon, 1883. szept. 11-én

Br. Szentkereszty Stephanie.

Mindenféle.

— A csikszeredai egyháztanács közlebről tartott ülésén a Károly-Fehérváron tartandó statusgyűlésre küldendő képviselőül Madár Imre megei főjegyzőt és Mikó Árpád aljegyzőt választotta. Valószínűleg a többi felcsiki egyháztanácsok is ugyanezen két jelöltre fognak szavazni s így ők fogják képviselni a felcsiki kerületet.

— A kézdivásárhelyi korszolya-egyesület már megtett mindent előkészületet a brasói gyakorlóról hazatérő honvédek ünnepélyes fogadtatására. A folyó hó 29-én rendezendő hangverseny és táncszünet programja, melyben kitűnő erők fognak közreműködni, már össze van állítva, s az a legmagasabb műgényeket is ki fogja elégíteni. A meghívók már a napokban ki fognak adni. A rendező bizottságtól nyert megbízás folytán kijelentjük, hogy a korszolya-egyesület ezen estélyén is, mint eddig, a jelszó az egyszerűség leend; ugyanazért felkérjük a hölgyeket, hogy minél egyszerűbb ruházatban sziveskedjenek megjelenni. — E kiváló műveltetet igérő estélyt ajánljuk a közönség figyelmébe.

— A kézdivásárhelyi iparos tanulók (mesterinasok) iskolájában, a mint ezt már lapunk szept. 16-ki számában is jeleztük, a beiratások holnap, azaz szeptember 24-én s folytatólag 25. és 26-ik napjain, mindig d. u. 5—7 óráig fognak a tanácsház nagytermében eszközöltetni. Ujból is ajánljuk tehát a polgármester urnak erre vonatkozó s kibocsátott felhívását iparosaink becses figyelmébe!

— Értésülésünk szerint ma, azaz szept. 23. (vasárnap) d. e. a kézdivásárhelyi

ev. ref. templomban egy az iparosokat nagyon közelről érdeklő beszéd fog tartatni, melyre iparosaink figyelmét előre is felhívjuk.

— Kézdi-Vásárhelyt a városi főorvos jelentése szerint a difteritisz kiütött. Eddig 3 köreset merült fel. A városi főorvos és rendőrség szigorú rendszabályokat alkalmaztak a veszélyes kór elfojtására.

— Halálozás. Mórész József 1848—49-ki volt honvéd alezredes özvegye szül. Deák Borbára életének 60-ik évében folyó hó 17-én délután 4 órákor meghalt Csik-Szépvízen. Temetése közrészvét mellett f. hó 19-én délután 4 órákor ment végbe. Béke lengjen porai felett!

— Gyergyószentmiklósi hírek. A Károly-Fehérvárt f. évi október hó 9-én tartandó statusgyűlésre a gyergyói kerületi papság részéről Both Ferencz gyó.-szárhegyi és Ferenczi Károly gyó.-szentmiklósi plébánosok, Kedves Tamás és Császár József pedig a kerület részéről világi képviselőül megválasztattak. — A gyergyói első takarékpénztár részvényei mesés árra emelkedtek ily rövid idő alatt; ugyanis a múlt héten néhai Nádas János hagyatékának elárverezése alkalmával 4 drb 25 ftos részvény 232 ft-on kelt, vagyis darabja 58 ft-on. — Dr. Fejér Dávid, Gyó.-Szt.-Miklós új orvosa, folyó hó 15-én foglalta el új állomását. Ujlag is sok szerencsét kívánunk!

— Elfogatás. S. F. a sepsiszentgyörgyi építészeti hivatalnál volt napidíjas. A napokban hazajött Cs.-Szeredára néhány napi szabadsággal; azonban alig volt honn két napig, távirati megkeresés jött a cs.-szeredai járásbíróshoz elfogatása iránt. A járásbíróság f. hó 20-án azonnal le is tartóztatta s még azon nap kihallgatván, másnap reggel S.-Szentgyörgyre kísértette őt. Az elfogatás okát illetékes egyének így beszéltek: Ezelőtt néhány nappal a s.-szentgyörgyi építészeti hivatal főnöke egy nyugtatványt készítettett S.-nal egyezer ft-rtól, melylyel az adóhivataltól ezen összeg felveendő volt, bizonyos utépitkezés költségeire. A nyugtatvány készen levén, a főnök aláírta és S.-nak átadta, hogy a pénzt hozza is el az adóhivataltól. S. a nyugtatványt átvevén, abban az „egyezer“ ft-rt elvett „N“ betűt könnyen oda ragasztott s az „e“-nek is ékezetet rakván, szép „Négyezer“ ft-rt lett a kevés „egyezer“-ből. Három ezeret aztán csendesén zsebre tett s egy ezeret átadott a mérnöknek. Elfogatásakor 86 ft-ot találtak nála. Természetesen nem vallotta be a gyenge „tévedést.“

— Szegény csángók. A „Hunyad“-ban olvassuk e sorokat: A csángók folyvást költöznek visszafelé az oly szép remények közt ott hagyott régi hazába, Bukovinába. Közlebről egyszerre 20 szekér ment, 6—8 emberrel megrakva mindenik. Hallgatagon, busan vonulnak át városunkon, még az ismerősöket sem igen látogatva meg. Nagyobb részük sajnálatosan el van rongyosodva. Csak néhány anya nézett be a házakhoz, némi ruhafélét kéri félmeztelen gyermekeiknek. Déva lakossága igazán el van keseredve e mindegyre megújuló látvány miatt s tehetetlen haraggal kérdezzük egymástól, hogy miért kellett mind ennek így történnie.

Vádoltak padjáról. Kézdi-Vásárhelyt a f. évi szept. 21-én tartott nyilvános szóbeli végtárgyaláson egerpataki Bede Miklós állott a tek. kir. törvényszék előtt hatóság elleni erőszak vétségéért. Nevezettől a katonai adó volt felhajtatandó s midőn ezt megkísérlették, a kiküldött hatósági közegeknek ellentállott s azok közül egyet tetleg bántalmazott is. Vádolt tettet beismerte, s minthogy súlyosító körülmények hiányában több enyhítő körülmény szóla melllette, a tek. kir. törvényszék a hatóság elleni vétségéért egy havi fogházra ítélte. — Rehmany István, Kertész József és Demeter András pedig lopás büntetéseért állottak a tek. kir. törvényszék előtt, melyet ők a zágoni Imre Domokos kárára, boltjának felverése által követtek el. A két első beismerte a dolgot teljesen, a harmadik azonban mindent tagadott; azonban 2-ik bűntárs vallomása a 3-ik ellen teljes bizonyíték levén, a tek. kir. törvényszék mindhármat bűnösnek mondotta ki a lopás bűntettében s ezért Rehmany István és Kertész Józsefet 8—8 havi, Demeter András pedig 6 havi börtönrre s a kár megtérítésére ítélte.

— Scharf Mórész — Amsterdamban. A tiszta-eszlári pör hirhedett tanu-gyereke Scharf Mórész, mint az „E“-s-t értesítik, Amsterdamban fog új életet kezdeni. Hit-

sorsosai közbenjárása folytán egy amsterdami iparos cég elfogadja a fűtő iparos tanulókat, eltartja és kiképezteti. Scharf József, az apa és felesége 16-án indultak el Amsterdam felé a fuval Bécsből, hol Mórész különben már hetek óta tartózkodott egy zsidó háznál. Az öreg Scharf 14-én ment fel utána Bécsbe. Mórész, mielőtt Bécsbe vitték volna, hosszabb ideig a rottenbiller-utcai orsz. izr. siktetnema-intézetben volt elhelyezve.

— Kérjük azon postamester urakat, a kiket illet, hogy lapunkat czimzetteknek vagy személyesen, vagy olyan embereknek sziveskedjenek kiadni, kikről feltehető, hogy azt kézbesíteni fogják, mert az mégis anomalia, hogy a czimzettek más részére fizessenek elő lapunkra. Gyakori a panasz e miatt, s jövőre kénytelenek lennénk az illető postamester urakat név szerint is felhívni. Helyben lapunk zöme kézbesítették s még sem történik ilyen rendetlenség, miből kitűnik, hogy egy kis jóakarattal ezen is segíthet.

— Kézdi-Vásárhelyt a piacon a Szöcs János borkereskedése előtti téren pénteken éjjel egy arany karikagyűrű elveszett. A ki megkapja, kéreik a rendőrségnél jelentkezni, hol jutalmát átveheti érte.

70-ik közlemény

a háromszékmegei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet javára történt szives adakozásokról.

K.-vásárhelyi rendőrkapitány Molnár Dénes úrúkat. Szöcs József polg. mesterné és id. Tóth Istvánné gyűjtése az intézeti növények gyászruhájára: Bárd Szentkereszty Stephanie 6 frt, Hankó Lászlóné 4 frt, Pócsa Jánosné 4 frt, Szabó Mózses 1 frt, Nagy Lajos 1 frt, Csizsár Mihály 1 frt, Nagy Ferencz 1 frt, ifj. Kupán József 1 frt, ifj. Tóth István 2 frt, Tóth Géza 1 frt, id. Tóth Dániel 1 frt, id. Tóth István 2 frt 50 kr, Csizsár József 1 frt, ifj. Tóth Dániel 1 frt, Herman Mihály 50 kr, Grobnyik Miklós 1 frt, Duju Neguela 1 frt, Politzer József 1 frt, Szöcs Józsefné 3 frt, Vertán testvérek 1 frt, Csizsár Lukács 1 frt, Szöcs Sámuel 10 kr, En 30 kr, Dávid Antal 2 drb fekete kendő, Novák Sándor 2 drb fekete kendő, Kovács Károly keresk. 1 frt, Tóth László keresk. 20 kr, ifj. Jakab István 2 drb fekete kendő, ifj. Dávid Istvánné 2 drb fekete kendő, Nagy Ferenczné 1 fekete slafrok, Balog Sándorné 1 frt, Dobál Kristófné 1 frt, Nagy József 1 frt, Jancsó Józsefné 50 kr, Török Bálintné 1 frt, Bogdán Jánosné 2 drb fekete kendő, N. N. 10 kr, id. Nagy József 50 kr, Kovács Ferencz 40 kr, Csizsár Pálné 1 frt, Kovács Áronné 1 frt, Kósa Róza 20 kr, Dávid Gyula 4 drb zselbéli, Málnási Kristófné 20 kr, Keresztes István 20 kr, id. özv. Nagy Lászlóné 40 kr, Dobál Sándor 20 kr, Szász József 10 kr, Fejér Lukács köntöst s egy keszkenőt.

Pócsa Jánosné 30 piros tojás, 4 drb kalács, Hankó Lászlóné 1 frt, Br. Szentkereszty Stephanie 10 drb jutalomkönyv, Gr. Mikos Benedekné 26 karika czérna, 10 olló, 14 tűkör, 10 tűtartó, 26 nyakkendő, 10 kötőka, 8 pakk tű, 10 könyv, Városkapitányság 1 kas körte, ifj. Br. Szentkereszty Zsigmond 3 véka, 2¹/₂ kupa fuszulyka, 29 liter borsó, 2 véka lenese, Br. Szentkereszty Stephanie 6 véka, 5 kupa fuszulyka, 6 drb uj zsák, 8 pakk gyögyfű, 2 zsák s egy kósár alma, 6 törülköző.

Fogadják a jövőre adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket. Zágón, 1883. szeptember 8.

Br. Szentkereszty Stephanie, elnök.
Bölcskevy Ilona, jegyző.

Felelős szerkesztők:
T. Nagy Imre, Dr. Kádebbó Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Hirdetmény.

A csikrákosi templom tornyának bádoggali befedésére ezenel árlejtés hirdettetik. A vállalkozni szándékozók felkéretnek f. évi október 7-én délelőtt 11 órákor az iskolahelyiségben — mint a hol az árlejtés tartatni fog — okvetlenül megjelenni.

1—2

A gondnokság.

LESZÁLLÍTOTT kávé-árak.

LUDWIG HARLING & COMP.
ezég Hamburgban jótállás mellett finom faju kávékat szállít postadijmentesen, utánvét mellett, rendkívüli olcsó áron.

5 kiló Mocca (afrikai)	3 frt — kr.
5 „ Liberia (nagyon kedvelt)	3 „ 60 „
5 „ Cuba (gyönyörű)	4 „ 50 „
5 „ Portorico (kitűnő)	4 „ 80 „
5 „ Ceylon (legfinomabb m.)	5 „ — „
5 „ Arany Menadó (k. finom)	5 „ 40 „
5 „ Mocca (arabiai, erős)	6 „ — „
4—5	

Kincsem-sorsjáték

Budapestben

a m. kir. pénzügyminiszter 160351883.

számu engedélye mellett.

1. főnyeremény	50,000 frt.
2. „	20,000 „
3. „	10,000 „
4. „	8,000 „
5. „	6,000 „
6. „	5,000 „

Továbbá 2 nyeremény 4000, 3 nyeremény 3000, 5 nyeremény 2000 frttal o. é.

Összesen 10,000 nyeremény = 186,000 frt értékben.

A sorsolás október 22-én veendi kezdetét.

A nyerőknek kívánság szerint a nyeremények 20% adó levonásával kifizettetnek.

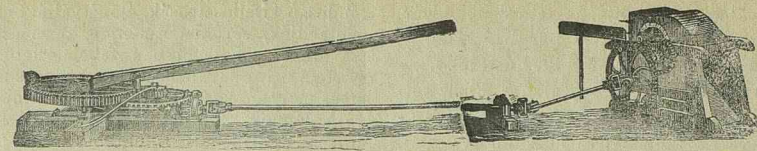
Sorsjegyek 1 frtjával kaphatók lapunk kiadóhivatalában K.-Vásárhelyt folyó hó 30-ig.

Hirdetmény.

Az ojtózi vendéglő a regaléjoggal és hozzátartozó 7 kaszával haláleset miatt kiadó, vagy esetleg egy vendéglős kerestetik. Ugyanott több nagy boros hordók is eladók.

Értekezni lehet Sübek Antal hasznabérlőnél Ojtóban.

3—3

Wass és Riemer.

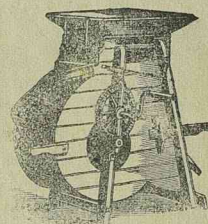
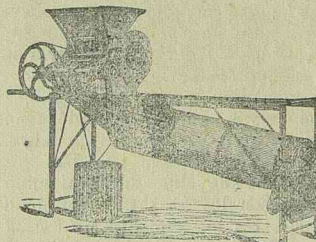
GAZDASÁGI GÉPEK

és

TÜZI FECSKENDŐK

GYÁRI RAKTÁRA

SZÉKELY-UDVARHELYT.

Ajánlják a cséplési időnyre RÁZLETFIZETÉS mellett:

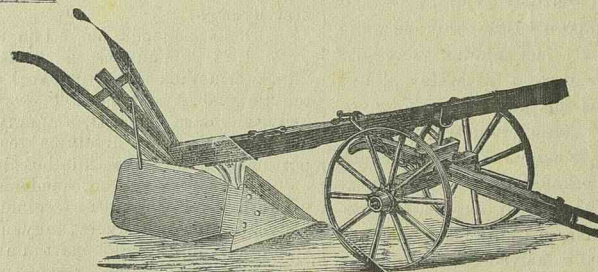
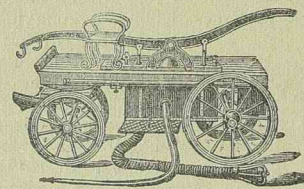
1 kézi cséplőgép teljesen felszerelve	90 frttól 120 frtig.
1 két ló erejű cséplőgép fekvő járgánnyal	210 frttól 240 frtig.
1 „ „ „ „ kézi	
hajtásra is alkalmazható	230 frttól 280 frtig.
1 „ erejű cséplőgép (szíjhajtásra)	300 frttól 360 frtig.
1 Baker-rosta 3 nagyságban	55 frttól 80 frtig.
1 konkolylválasztó (trieur)	80 frttól 180 frtig.
1 szeeskavágó kézi hajtásra 2 hosszúságra	36 frttól 50 frtig.
1 „ „ „ nagyobb 4 hosszúságra	55 frttól 80 frtig.
1 kukoriczamorzsoló	30 frttól 50 frtig.
1 répavágó	28 frttól 60 frtig.

Gőzcséplők és malmok, ugyisint minden nagyobb gazdasági gépekre rendelményeket a legelőnyösebb feltételek mellett elfogadunk.

Továbbá nagyválasztéku TŰZIFECSKENDŐ raktárunkból:

1 mankós fecskendő	15 frttól 30 frtig.
1 taliga	80 frttól 200 frtig.
1 kis községi fecskendő	180 frttól 300 frtig.
1 nagy községi fecskendő	240 frttól 380 frtig.
1 nagy négykerékű fecskendő	300 frttól 600 frtig.
Fecskendő és házi kutak	55 frttól 300 frtig.

Legjobb honi gyártmány 5 évi jótállás mellett.

Midőn jelen hirdetésünket különösen a t. gazdaközönség és a községi előljáróságoknak becses figyelmébe ajánljuk, kérjük szives megbízásukat.

24—30

Kiváló tisztelettel

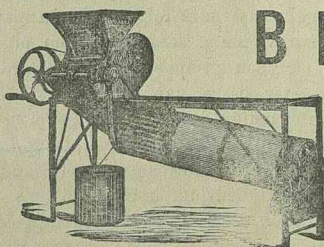
WASS és RIEMER

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára.

BUDAPEST.

Gyár: külső váci-ut.
Raktár: váci-körút 68.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitüntetett

TRIEUR-JEIT

váltható szitákkal.

Gabonatisztító rostákat.

Tengeri-morzsolókat.

Lyukasztott és hasított lemezeket, malmok, méhészeti és technikai czélokra

JÁRGANY-CSEPLŐGÉPEKET

Továbbá e téren a legújabbat:

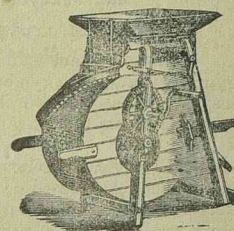
Schmid H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 3-án 17,567 sz. alatt szabadalmazva, mint egyedüli jogszitott gyártója. Nagysága: 4 láb, 4 hüvelyk magas, 2 láb, 4 hüvelyk széles, súlya 50 kiló ára 55 frt.

15—20

Arjegyzék kívánságra ingyen és bérmentve.

Ny. Szabó Albert gyorssajtóján Kézdi-Vásárhelyt.

Szabadalmazott

hármaskéket,

közönséges és acél kéket,

cséplőgép-lemezszitákat

gőzcséplő és járgánycséplőkhöz.

és minden egyéb gazdasági gépeket.

